

The Journal of Academic Social Science Studies

International Journal of Social Science

Volume 6 Issue 3, p. 715-728, March 2013

TÜRKİYE'DE PİYANO ÜZERİNE YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALAR

GRADUATE STUDIES ON THE PIANO MADE IN TURKEY

Yrd. Doç. Dr. Barış TOPTAŞ

Adıyaman Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü

Abstract

In this study, universities in Turkey, was evaluated studied the piano on the various aspects of post-graduate studies. This purpose; identified distribution of where the years, universities, institutions and issues, working in the field of piano graduate (202), PhD (43) and proficiency in arts (31) thesis, with and without post-graduate programs at universities in the field of music YÖK (institution of higher education) was established since 1982. Piano, music education institutions play an important role. Undergraduate education, graduate education is continued allows you to make your own observations in the field of people on the road that leads investigativeness. In the research, were determined between the years of 1987-2012, 276 postgraduate studies. These studies have examined according to the years, Of 2010 with was found to be the most intense years in terms of post-graduate studies (30). On piano, studies have been performed 28 different university graduate. In These universities at Gazi University where concluded 76 graduate study. 276 Postgraduate studies about piano made of 6 different institution. These institutes is educational sciences institute, institute of social sciences, natural sciences institute, institute of fine arts, music and performing arts institute and institute of medical sciences. In these institutions, social sciences institute has taken first place with 96 post-graduate study. Finally, the post-graduate studies were examined according to their subjects. Graduate studies on this issue were conducted on 16 different

topics. This thesis topics, education – teaching (36) composers (38) and trace - studies review (38) the most studied topics.

Key Words: Music, Piano, Graduate, Thesis

Öz

Bu çalışmada, Türkiye’deki üniversitelerde “piyano” üzerine alışılmış olan lisansüstü tezlerin çeşitli açılardan değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu amaçla; YÖK’ün kurulduğu 1982 yılından bu yana müzik alanında lisansüstü programları bulunan ve bulunmayan üniversitelerde piyano alanında çalışılan yüksek lisans (202), doktora (43) ve sanatta yeterlik (31) tezlerinin, yapıldığı yıllara, üniversitelere, enstitülere ve konularına göre dağılımları saptanmıştır. Piyano müzik eğitimi veren kurumlarda önemli bir yere sahiptir. Lisans eğitiminin devamı olan lisansüstü eğitim, kişiyi araştırmacılığa götüren yolda kendi alanında önemli tespitler yapmasını sağlar. 1987-2012 yılları arasında 276 lisansüstü çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar yıllara göre incelendiğinde, 2010 yılının lisansüstü çalışmalar açısından (30) en yoğun yıl olduğu tespit edilmiştir. Piyano üzerine 28 farklı üniversitede lisansüstü çalışma yapılmıştır. Bu üniversiteler içerisinde Gazi Üniversitesi’nde 76 lisansüstü çalışma yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Piyano konusunda hazırlanan 276 lisansüstü çalışma 6 farklı enstitüde yapılmıştır. Bu enstitüler; eğitim bilimleri enstitüsü, sosyal bilimler enstitüsü, fen bilimleri enstitüsü, güzel sanatlar enstitüsü, müzik ve sahne sanatları enstitüsü ve sağlık bilimleri enstitüsüdür. Bu enstitüler içerisinde sosyal bilimler enstitüsü 96 lisansüstü çalışma ile ilk sırada yer almıştır. Son olarak lisansüstü çalışmalar konularına göre incelenmiştir. Bu alanda yapılan lisansüstü çalışmalar 16 farklı konu üzerine çalışılmıştır. Bu tez konularından eğitim-öğretim (36), besteciler (38) ve eser-etüt inceleme (38) konuları en çok çalışılan konulardır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Piyano, Lisansüstü, Tez

Giriş

“İnsana, bütün sanatlardan daha büyük bir kolaylık ve etkileme gücüyle ulaşan müziği seslerle düşünme, sesler aracılığı ile yaşamı duyumsama ve geliştirme yolunda insan gerçeğinin, bütün ilişkileri içinde, araştırılması ve aktarılması sanatı olarak tanımlayabiliriz” (Selanik, 1996: 2).

“Müzik, seslerle anlatılan bir sanattır. Malzemesi seslerdir; sesleri birleştirip düzenleyen ve bir anlatım sanatına dönüştüren ise insandır “(Say, 2001: 17).

Müzik, planlı ya da plansız günlük yaşantının içerisinde herhangi bir şekilde insanı etkileyen bir olgudur. Birçok insan yeni güne, yatmadan önce kurduğu alarm sesi ile başlar. Yolculuk yaparken minibüste, alışverişte mağazalarda, evde televizyon ve radyoda, ya da birden çalan cep telefonundan gelen müzik sesinde; müzik her zaman yanımızdadır.

Yalın ve özlü anlamıyla müzik eğitimi, bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma ya da bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme sürecidir (Uçan, 1997: 30).

Çalgı eğitimi, bireyin eğitimi üzerinde olumlu değişikliklere neden olan, yaşantısında müzik eğitiminin getirdiği disiplin ile paralel bir disiplin anlayışı kazandıran mesleki müzik eğitiminin çok önemli bir boyutudur. Piyano eğitimi ise, bu anlayışı daha farklı alanlara taşıyan bir disiplindir, yani derstir. Bu ders öğrencinin aldığı genel müzik eğitimi içerisinde, çoksesliliği yaşayabilmesini, duyabilmesini ve uygulayabilmesini sağlayan gerekli davranışların kazanıldığı ve müziği kendisinin yaparak yaşadığı bir süreçtir (Tufan, 1997: 37).

Çalgı eğitimi, müzik eğitimi kurumlarında verilen derslerin en önemlerinden biridir. Bu çalgılar, piyano, keman, viyola, gitar, bağlama, yan flüt vb. olabilir. Her çalgının kendine ait çalma teknikleri ve bunun yanında çalgı eğitimi alan öğrenciyi müzik alan bilgisi açısından farklı kazanımları vardır. Öğrenciler bünyesinde çalgı çalmanın ortak noktası müziği daha iyi anlamak, müziksel yorumlama becerisini geliştirmek ve geleceğe yönelik müziksel bakış açısını olumlu bir şekilde genişletmektir.

Piyano: Klavyesinden mekanizmasına, tellerinden pedallarına kadar binlerce parçadan oluşmuş bir bütünün sağladığı zengin ses olanaklarıyla üstün niteliklerini insanlığa sunan evrensel bir çalgıdır. Klavyeli çalgılar ailesindeki klavye, org ve çeşitli gibi öteki çalgıların yanı sıra, son iki yüz yıldan beri bütün dünyada yaygınlık kazanmış gözde bir çalgı konumundadır. Piyano ses genişliği bakımından, bir orkestra gövdesinin armonik olanaklarına eş değerdir (Say, 2001: 194). Bu yüzden ki piyano, müzik eğitiminin her alanında ve aşamasında aktif bir şekilde yaygın olarak kullanılmaktadır.

Piyanonun müzik eğitimi veren kurumlarda önemi oldukça büyüktür. Öyle ki, Eğitim Fakülteleri Müzik Bölümleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik bölümleri, Türk Müziği Devlet Konservatuarları ve Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde zorunlu ders kapsamında olması bu önemi kuvvetlendirmektedir. Piyano dersinin sadece kendisi için değil diğer derslere de büyük katkısı vardır. Müzik eğitiminin temel derslerinden olan Müziksel işitme, okuma ve yazma dersinde aktif kullanımı, armoni dersinde aktif kullanımı, eşlik dersinde aktif kullanımı piyano dersinin önemini oldukça arttırmaktadır. Piyano dersinde kazanılan çalma becerileri bu derslerin öğrenci tarafından daha anlaşılabilir olmasını sağlamaktadır (Toptaş, 2011:272).

YÖK’ ün 01.07.1996 tarih ve 22683 sayısı ile Resmi Gazete’de yayınlanan “Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği”nde lisansüstü eğitim şöyle tanımlanmaktadır;

Lisansüstü Eğitim, Yüksek Lisans, Doktora ve sanat dallarında yapılan Sanatta Yeterlik programlarından oluşur. Yüksek lisans programı, tezli ve tezsiz olmak üzere iki şekilde yürütülebilir. Bu programların hangi enstitü anabilim dallarında ve nasıl yürütüleceği ilgili senato tarafından kabul edilen yönetmelikle belirlenir. Tezli yüksek lisans programının amacı, öğrencinin bilimsel araştırma yaparak bilgilere erişme, bilgiyi değerlendirme ve yorumlama yeteneğini kazanmasını sağlamaktır. Tezsiz yüksek lisans programının amacı, öğrenciye mesleki konuda derin bilgi kazandırmak ve mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını göstermektir. Doktora programının amacı, öğrenciye bağımsız araştırma yapma bilimsel olayları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli adımları belirleme yeteneği kazandırmaktır.

Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin,

- 1- Bilime yenilik getirme,
- 2- Yeni bir bilimsel yöntem geliştirme,
- 3- Bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden birini yerine getirmesi gerekir.

Sanatta yeterlik çalışması, özgün bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan bir yükseköğretim programıdır. Sanatta yeterlilik tezi hazırlayan bir öğrenci elde ettiği sonuçları, sergi veya proje hazırlayan bir öğrenci ise çalışmasını açıklayan ve belgeleyen bir metni ilgili senato tarafından kabul edilen yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve ayrıca tezini veya sergisi veya projesini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır. (Yök: 1996).

Yüksek lisans tezinde öğrenciler bilimsel araştırmanın nasıl yapılacağını, yaptığı çalışmada kendisi ve çalışması için önemli olan bilgileri nasıl kullanacağını ve bilimsel değerlendirme ve yorumlamanın nasıl yapılacağını öğrenirler. Öğrenciler yüksek lisans tez çalışmasında uzmanlık alanı ile ilgili her türlü konuyu tez olarak çalışabilir. Yüksek lisans doktora yapmak için bir basamaktır. Doktora tezi daha yenilikçi araştırmalardan oluşmaktadır. Yapılan doktora tezi bir boşluğu doldurmalı ve alana özgü yeni bilimsel- uygulanabilir teknik ve yöntemler getirmelidir. Sanatta yeterlilik ise alana özgü bir doktora. Müzik alanında özellikle konservatuarlarda bulunan bu program da sanat alanında işitsel (konser) uygulamalar beklenebilir. Bir doktora tezinde Beethoven'ın 3. Piyano konçertosu teknik çalma yöntemleri bakımında incelenip eserin daha kolay çalınmasına yönelik önerilerde bulunulup araştırmacılara sunulurken sanatta yeterlilik tezinde Beethoven'ın 3. Piyano konçertosu sahnede seslendirilerek performans sergilenir.

Yöntem

Bu araştırma, Türkiye'de 1987-202 yılları arasında piyano üzerine yapılan lisansüstü tezleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma konusu ve bu konuya uygun

olarak izlenen yöntem ve toplanan verilerin niteliği açısından, piyano alanında yapılan lisansüstü çalışmaların son durumunu saptamaya yönelik betimsel bir çalışmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de piyano üzerine yapılmış bütün lisansüstü tezler, örneklemini ise 1987-2012 yılları arasında yapılan lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Araştırma, piyano üzerine yapılmış ve Yükseköğretim Kurulu Dokümantasyon Merkezinden ulaşılabilen lisansüstü tezlerle sınırlandırılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Ülkemizde 1987-2012 yılları arasında piyano üzerine yapılan lisansüstü tezler Yükseköğretim Kurulu Dokümantasyon Merkezinden elde edilmiştir. Verilere YÖK tez arama sayfasındaki arama motoruna Piyano, Piano, Piyano Eğitimi, Piyano Eşlik, Piyano Tarihi, Piyano Tekniği, yazılarak ulaşılmıştır. Elde edilen veriler Microsoft Office Excel 2007 programında işlenmiş ve tablolar oluşturularak açıklamalara yer verilmiştir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı; Türkiye’de piyano üzerine yapılmış lisansüstü (yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlilik) tezlerinin belirli başlıklar halinde sınıflandırılmasıdır.

2013 yılı ile birlikte piyano üzerine lisansüstü çalışma yapacak araştırmacıların konu seçiminde, hem literatürü araştırmak ve kendine referans bulmak adına hem de hangi konularda çalışacağını tespit etmek adına bu çalışmanın önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

İlgili Araştırmalar

Demirbatır (2001), “Müzik Alanı Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlilik Tez Bibliyografyası” başlıklı çalışmasında; 1987-1999 yılları arasında yayımlanan çalgılarla ilgili yapılmış lisansüstü tezler taranarak çeşitli başlıklar altında gruplandırılmıştır. Bu doğrultuda 13 farklı üniversitede yapılmış 42 adet yüksek lisans, 4 adet doktora ve 3 adet sanatta yeterlilik tezi tespit edilmiştir.

Ataman (2009), “Ülkemizde Flüt ve Flüt Eğitimi Alanlarında Yapılan Lisansüstü Tezler” başlıklı çalışmasında; 1993-2006 yılları arasında Flüt ve Flüt Eğitimi alanlarında Türkiye’de yapılan lisansüstü tezler taranarak gruplandırılmıştır. Çalışma sonucunda ve Flüt Eğitimi alanlarında yapılan 28 adet lisansüstü teze ulaşılmış ve bu tezlerin 17’sinin Eğitimi alanında, 11’inin Flüt alanında yapıldığı tespit edilmiştir.

Orhan (2012), “Türkiye’de Viyolonsel Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora, ve Sanatta Yeterlilik Tezleri” çalışmasında; 1992-2011 yılları arasında 21 farklı üniversitede yapılmış 60 yüksek lisans, 10 doktora, 5 sanatta yeterlilik olmak üzere toplamda 75 lisansüstü tezi tespit edilmiştir. 21 üniversite içinde sırasıyla Gazi Üniversitesi (% 20) , Dokuz Eylül üniversitesi (%16) ve Mimar Sinan üniversitesi (%13)

viyolonsel alanında yapılmış lisansüstü tezlerin en çok yapıldığı üniversiteler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde sırasıyla; lisansüstü tezlerin, yapıldığı yıllara göre dağılımı, yapıldığı üniversitelere göre dağılımı, yapıldığı enstitülere göre dağılımı ve konularına göre dağılımlarına yer verilmiştir.

Tablo 1. Lisansüstü Tezlerin Yapıldığı Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Yüksek Lisans		Doktora		Sanatta Yeterlilik		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%
1987	3	1,49	-	-	-	-	3	1,09
1988	-	-	-	-	-	-	-	-
1989	2	0,99	-	-	-	-	2	0,72
1990	2	0,99	-	-	-	-	2	0,72
1991	-	-	-	-	-	-	-	-
1992	2	0,99	-	-	-	-	2	0,72
1993	4	1,98	-	-	-	-	4	1,45
1994	12	5,94	-	-	-	-	12	4,35
1995	2	0,99	-	-	-	-	2	0,72
1996	8	3,96	-	-	1	3,23	9	3,26
1997	8	3,96	1	2,33	1	3,23	10	3,62
1998	9	4,46	2	4,65	1	3,23	12	4,35
1999	10	4,95	1	2,33	1	3,23	12	4,35
2000	5	2,48	-	-	1	3,23	6	2,17
2001	13	6,44	2	4,65	1	3,23	16	5,80
2002	12	5,94	-	-	4	12,90	16	5,80
2003	11	5,45	4	9,30	2	6,45	17	6,16
2004	13	6,44	1	2,33	1	3,23	15	5,43
2005	10	4,95	2	4,65	2	6,45	14	5,07
2006	14	6,93	1	2,33	4	12,90	19	6,88
2007	14	6,93	6	13,95	1	3,23	21	7,61
2008	7	3,47	6	13,95	-	-	13	4,71
2009	12	5,94	7	16,28	3	9,68	22	7,97
2010	19	9,41	7	16,28	4	12,90	30	10,87
2011	9	4,46	2	4,65	4	12,90	15	5,43
2012	1	0,50	1	2,33	-	-	2	0,72
Toplam	202	100,00	43	100,00	31	100,00	276	100,00

Tablo 1’de 1987-2012 yılları arasında 26 farklı yılda yapılan 276 (202 yüksek lisans, 43 doktora, 31 sanatta yeterlilik) lisansüstü tezin olduğu görülmektedir. Piyano

üzerine yapılan lisansüstü çalışmaların en yoğun olduğu yıl 2010’dur bu yılda 19 yüksek lisans, 7 doktora ve 4 sanatta yeterlilik tezi çalışılmıştır.

Tablo 1’de 24 farklı yılda piyano üzerine 202 yüksek lisans tezi yapıldığı görülmektedir. Piyano üzerine çalışılan İlk yüksek lisans tezi 1987 yılında tamamlanmıştır. 1987-2012 yılları arasındaki süreçte, 1998 ve 1991 yıllarında piyano üzerine yapılan bir yüksek lisans tezi olmadığı görülmektedir. Tablo 1’de piyano alanında yapılan yüksek lisans tezlerinin en az yapıldığı yılın 2012 (1 tez) olduğu görülmektedir.

Tablo 1’de 14 farklı yılda piyano üzerine 43 Doktora tezi yapıldığı görülmektedir. Piyano üzerine ilk doktora tezi 1997 yılında yapılmıştır. 1997-2012 yılları arasındaki süreçte, 2000 ve 2002 yıllarında piyano üzerine herhangi bir doktora tezi yapılmadığı görülmektedir. Piyano üzerine en fazla doktora tezi çalışması 2009 ve 2010 yıllarında yapılmıştır.

Tablo 1’de 15 farklı yılda piyano üzerine 31 Sanatta Yeterlilik tezi yapıldığı görülmektedir. Piyano üzerine ilk Sanatta Yeterlilik tezi 1996 yılında yapılmış olup 1996-2012 yılları arasındaki süreçte 2008 ve 2012 yıllarında piyano üzerine herhangi bir Sanatta Yeterlilik tezi yapılmadığı görülmektedir. Piyano üzerine en fazla Sanatta Yeterlilik tezi çalışması 2002, 2006, 2010 ve 2011 yıllarında yapılmıştır

Tablo 2. Lisansüstü Tezlerin Yapıldığı Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitüler	Yüksek Lisans		Doktora		Sanatta Yeterlilik		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Eğitim Bil.	47	23,27	25	58,14	-	-	72	26,09
Fen Bil.	54	26,73	7	16,28	2	6,45	63	22,83
G.Sanatlar	5	2,48	-	-	7	22,58	12	4,35
M.v.S.S.	-	-	-	-	1	3,23	1	0,36
Sağlık Bil.	-	-	1	2,33	-	-	1	0,36
Sos Bil.	96	47,52	10	23,26	21	67,74	127	46,01
Toplam	202	100,00	43	100,00	31	100,00	276	100,00

Tablo 2’te lisansüstü tezlerin, yapıldığı enstitülere göre durumu incelendiğinde; yapılan 96 lisansüstü tez ile sosyal bilimler enstitüsünün, 25 doktora tezi ile eğitim bilimleri enstitüsünün, 21 Lisansüstü çalışma ile yine sosyal bilimler enstitüsünün sayısal olarak önde oldukları görülmektedir. Genel toplam incelendiğinde 127 lisansüstü tez ile sosyal bilimler enstitüsünün ilk sırayı aldığı görülmektedir.

Bu sonuç doğrultusunda; müzik alanıyla ilgili açılmış yüksek lisans anabilim dallarının, sosyal bilimler enstitülerinde daha yoğun olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Yapıldığı Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Yüksek Lisans		Doktora		Sanatta Yeterlilik		Toplam	
	F	%	F	%	F	%	F	%
A.İ.Baysal	7	3,47	3	6,98	-	-	10	3,62
Afyon K.	1	0,50	-	-	-	-	1	0,36
Anadolu	2	0,99	-	-	4	12,90	6	2,17
Ankara	1	0,50	1	2,33	-	-	2	0,72
Balıkesir	1	0,50	-	-	-	-	1	0,36
Bilkent	-	-	-	-	1	3,23	1	0,36
Cumhuriyet	3	1,49	-	-	-	-	3	1,09
Çukurova	3	1,49	-	-	-	-	3	1,09
Dokuz Eylül	19	9,41	1	1,33	7	22,58	27	9,78
Erciyes	5	2,48	-	-	-	-	5	1,81
Gazi	54	26,73	22	51,16	-	-	76	27,54
Hacettepe	13	6,44	-	-	3	9,68	16	5,80
Haliç	1	0,50	-	-	-	-	1	0,36
İnönü	6	2,97	1	2,33	-	-	7	2,54
İst. Teknik	-	-	4	9,30	-	-	4	1,45
İstanbul	13	6,44	-	-	6	19,35	19	6,88
Kar. Teknik	3	1,49	-	-	-	-	3	1,09
Kocaeli	1	0,50	1	2,33	-	-	2	0,72
M. Sinan	20	9,90	-	-	9	29,03	29	10,51
Marmara	17	8,42	7	16,28	-	-	24	8,70
Niğde	1	0,50	-	-	-	-	1	0,36
O.Mayıs	1	0,50	-	-	-	-	1	0,36
Pamukkale	3	1,49	-	-	-	-	3	1,09
S.Demirel	1	0,50	-	-	-	-	1	0,36
Selçuk	13	6,44	3	6,98	-	-	16	5,80
Trakya	6	2,97	-	-	1	3,23	7	2,54
Uludağ	6	2,97	-	-	-	-	6	2,71
Yüzüncü Yıl	1	0,50	-	-	-	-	1	0,36
Toplam	202	100,00	43	100,00	31	100	276	100,00

Tablo 3’de lisansüstü tezlerin 28 farklı üniversitede çalışıldığı görülmektedir. Bu üniversiteler sırasıyla, Abant İzzet Baysal, Afyon Kocatepe, Anadolu, Ankara, Balıkesir, Bilkent, Cumhuriyet, Çukurova, Dokuz Eylül, Erciyes, Gazi, Hacettepe, Haliç, İnönü, İstanbul Teknik, İstanbul, Karadeniz Teknik, Kocaeli, Mimar Sinan Güzel Sanatlar, Marmara, Niğde, On Dokuz Mayıs, Pamukkale, Süleyman Demirel, Selçuk, Trakya, Uludağ ve Yüzüncü Yıl Üniversiteleridir. Yapılan 54 Yüksek lisans tezi ile Gazi Üniversitesi ilk sırayı almıştır. Yine yapılan 22 doktora tezi ile Gazi Üniversitesi diğer üniversitelerin önünde yer almıştır. Sanatta yeterlilik tezlerinde ise Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi yapılan 9 çalışma ile ilk sırayı almıştır. Toplamda 28 farklı üniversitede yapılan 276 lisansüstü tezlerin en yoğun olarak yapıldığı kuru Gazi

Üniversitesi olarak göze çarpmaktadır. Bu sonuç Gazi Üniversitesi’nin lisansüstü eğitime, birçok üniversitelere nazaran daha önce başlaması ve kurum içerisinde piyano alanı ile ilgili öğretim üyesi sayısının çokluğundan kaynaklanmaktadır.

Lisansüstü Tezlerin Konularına Göre Dağılımı

Piyano üzerine yapılmış 276 lisansüstü çalışma 16 farklı konu üzerine çalışılmıştır. Bu konular ve bu konulara örnek olarak 2 tez çalışması verilmiştir.

Kısaltmalar: Yüksek Lisans (Y.L.), Doktora (D.) Sanatta Yeterlilik (S.Y.)

Eğitim ve Öğretim

“Okul Öncesi Çocuklarda Piyano Eğitimi” (HALVAŞI, B. 1989, Y.L.).

“Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşüne Göre Görsel, İşitme ve Dokunsal Algı Türlerinin Piyano Eğitimindeki Kullanılma Düzeyi” (SÖKEZOĞLU, D. 2003, Y.L.).

Besteciler Üzerine

“F.Liszt’in Piyanoya Getirdiği Yenilikler Üzerine Bir Çalışma” (HAS, U. 1994, Y.L.).

“Schumann’ın Piyano Eserleri ve Liedlerindeki Edebi Etkileşimler” (MAMUDOVA, H. 2005, Y.L.).

Tarih ve Ekoller

“Rus Ekolünde Post Romantizm ve Piyano” (KAZAR, R.D. 2001, Y.L.).

“Romantik Dönemde Piyano Edebiyatında Vürtlözite Arayışları ve Getirilen Yenilikler” (ARSLAN, B. 2002, Y.L.).

Eser ve Etüt İnceleme

“Ludwing Van Beethoven Piyano Sonatlarının Form ve Stil Yönünden İncelenmesi” (TUNALI, S. 2004, Y.L.).

“Beethoven’ın hayatı, eserleri ve müzik tarihindeki önemi bağlamında, Op. 58 sol majör 4. piyano konçertosunun incelenmesi” (BERKALP, S. 2002, S.).

Türk Müziği

“Ahmet Adnan Saygun’un Piyano Eserlerinde Türk Halk Müziği’nin Özellikleri” ERKİLİÇ, F. 2011, Y.L.).

“Ülkemizde Türk Halk Müziği Kaynaklı Piyano Eserlerinin Piyano Eğitiminde Uygulanabilirliğinin Değerlendirilmesi” (YOKUŞ, H. 2005, Y.L.).

Metod –Ablüm İnceleme-Oluşturma

“Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümlerinde Eğitsel Piyano Dağarında Bulunması Gereken Metotların İncelenmesi” (EVYAPAN, A. 1993, Y.L.).

“Piyanonun Bir Eşlik Çalgısı Olarak Müzik Eğitimi İle Piyano Eğitiminde Kullanımına İlişkin Bir Metod Antoloji Çalışması” (BIYIKLIOĞLU, Z.O. 1997, Y.L.).

Çalma Teknikleri, Teknik Çalışma Yöntemleri

“Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Temel Teknik Güçlükler ve Çözümlerine Yönelik Çalışma Biçimleri” (ÇEVİKKAYA, İ.Ç. 2003, Y.L.).

“Piyano Çalma Teknikleri” (KOCATÜRK, A. 2010, S.).

İnceleme ve Değerlendirme

“Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Uygulanan Piyano Eğitiminin Program, Öğretmen, Öğrenci ve Çalışma Ortamı Değişkenlerine Göre Değerlendirilmesi” (MUMCU, M.D. 2002, Y.L.).

“Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dallarında Uygulanan Armoni-Kontrpuan-Eşlik Derslerinde Piyanonun Kullanılabilir Durumunun İncelenmesi” (TUNÇ, T. 2009, Y.L.).

Model Önerisi ve Oluşturma

“Müzik Öğretmenliği Piyano Eğitimi Dersi İçin Bir Model Denemesi” (OTACIOĞLU, S.G. 2005, D.).

“Piyano Öğretim Programı Model Önerisi ve Uygulamadaki Görünümü” (DURAK, Y. 2007, D.).

Ezber

“Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Piyano Eserlerini Ezbere Çalma Başarılarında Analitik Ezberleme Yaklaşımının Etkililiği” (EROĞLU, Ö. 2010, D.).

“Piyano Çalmada Ezber” (KANİZİ, G. 1999, Y.L.).

Eşlik

“İlköğretim Okullarının 2. Kademesindeki Müzik Eğitiminde Kullanılan Şarkıların Caz Müziği Armonisi ve Ritmik Yapıları Kullanılarak Piyano İçin Eşliklenmesinde İzlenecek Yöntem ve Teknikler” (AKINCI, Ç.B. 2001, Y.L.).

“Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyanoda Eşlik Öğretimi” (DAĞDEVİREN, M. 2006, Y.L.).

Deşifre

“Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Geliştirilen Piyanoda Deşifre Öğretimi Programının Etkinliğinin Sınanması” KÜPANA, M.N. 2011, Y.L.).

“Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı Anabilim Dalında Uygulanmakta Olan Piyano Eğitimine Deşifrenin Yeri ve Önemi” COŞKUN, M. 2001, Y.L.).

Performans ve Başarı

“Öz-Düzenleyerek Piyano Çalışmanın Sınav Performansına Etkisi” BİLEN, O.O. 2007, D.)

“Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümüne Gelen Öğrencilerin Piyano Dersindeki Başarılarının Değerlendirilmesi” YİĞİT, Ç. 1999, Y.L.).

Ölçme Yöntemleri

“Piyano Eğitimi Yarıyıl Sonu Sınavlarında Öğrenci Performansının Rubrik İle Ölçülmesi” KAYNAK, T. 2011, D.).

“Piyano Eğitiminde Motivasyon Değerlendirme Ölçeği Oluşturma” GÜNAL, F. 1999, Y.L.).

Program İnceleme ve Değerlendirme

“Konya Çimento Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi’nde Piyano Öğretim Programlarının Hedeflerine Ulaşma Durumu” TUTUN, M.İ. 2003, Y.L.)

“Türkiye’de ve Azerbaycan’da Müzik Eğitimi Veren Kurumların İlköğretim ve Ortaöğretim Düzeyinde Verilen Piyano Eğitimi Programlarının Değerlendirilmesi” (HASANOVA, A. 2008, Y.L.).

Tutum

“Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Piyano Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” (KILINÇER, Ö. 2009, Y.L.).

“Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 3. Sınıf Öğrencilerinin Piyano Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” (KARABULUT, G. 2009, Y.L.).

Tablo 4. Lisansüstü Tez Konularının Enstitülere Göre Dağılımı

Konular	Enstitüler						F	%
	Sosyal bil	Fen Bil.	Eğit. Bil.	Güz. San.	Sağl. Bil.	Müz.S.S.		
1 Eğitim ve Öğretim	9	11	16	-	-	-	36	13,04
2 Besteciler Üzerine	24	10	1	3	-	-	38	13,77
3 Tarih ve Ekoller	10	-	1	1	-	-	12	4,35
4 Eser ve Etüt İnceleme	27	5	-	6	-	-	38	13,77
5 Türk Müziği	12	6	8	2	-	-	28	10,14
6 Metod –Ablüm İnce.-Oluş.	4	6	5	-	-	-	15	5,43
7 Çalma Tek, Tek. Çal. Yönt.	11	7	5	-	-	1	24	8,70
8 İnceleme ve Değer.	15	2	17	-	-	-	34	12,32
9 Model Önerisi. ve Oluştur.	3	-	-	-	-	-	3	1,09
10 Ezber	-	1	1	-	-	-	2	0,72

11	Eşlik	5	6	5	-	-	-	16	5,80
12	Deşifre	-	1	3	-	-	-	4	1,45
13	Performans ve Başarı	2	5	7	-	1	-	15	5,43
14	Ölçme Yöntemleri	-	1	2	-	-	-	3	1,09
15	Program İnce. ve Değer.	3	2	-	-	-	-	5	1,81
16	Tutum	2	-	1	-	-	-	3	1,09
Toplam (frekans.)		127	63	72	12	1	1	276	
Yüzde		46,01	22,83	26,09	4,35	0,36	0,36	-	100,00

Tablo 4'te 6 farklı enstitüde 16 farklı konuda 276 lisansüstü tez çalışmasının yapıldığı görülmektedir. Bu konulardan en öne çıkanlar sırasıyla; besteciler konusunda 38 lisansüstü tez, eser ve etüt inceleme konusunda 38 lisansüstü tez, eğitim ve öğretim konusunda 36 lisansüstü tez, inceleme ve değerlendirme konusunda 34 lisansüstü tez çalışması yapılmıştır. Enstitüler bünyesinde en çok çalışılan konular ise, Sosyal bilimler enstitüsünde 24 eser ve etüt inceleme üzerine, fen bilimleri enstitüsünde 11 eğitim ve öğretim üzerine, eğitim bilimleri enstitüsünde 16 eğitim ve öğretim üzerine, güzel sanatlar enstitüsünde 6 Eser ve Etüt İnceleme üzerine tez yapılmıştır. Sağlık bilimleri enstitüsünde yapılan 1 lisansüstü çalışma performans ve başarı konusunda, müzik ve sahne sanatları enstitüsünde yapılan 1 lisansüstü çalışma ise çalma teknikleri ve teknik çalışma yöntemleri üzerine yapılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgular değerlendirilerek, sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

Yapılan araştırma sonucunda; Türkiye'de 1987-2012 yılları arasında piyano 267 lisansüstü tez çalışılmıştır. Bu lisansüstü tezler 202 yüksek lisans, 43 doktora ve 31 sanatta yeterlilik tezleri olarak tespit edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular piyano üzerine yapılan çalışmalarda yüksek lisans tezlerinin yoğun olduğunu göstermektedir. Piyano üzerine yapılan lisansüstü çalışmalar 28 farklı üniversitede çalışılmıştır. Bu üniversitelerden gazi üniversitesi yüksek lisans (54), doktora (22) ve genel toplamda 76 lisansüstü tez ile ilk sırayı almıştır. Bu sonuç gazi üniversitesi müzik bölümü öğretim üyelerinin ve lisansüstü öğrencilerinin bu alanda yapılan çalışmalara oldukça yoğunlaştıklarını göstermektedir.

Lisansüstü çalışmaların enstitülere göre dağılımında ise piyano üzerine yapılan çalışmalar sosyal bilimler enstitüsün de yoğunlaşmıştır. 96 tez ile ilk sırayı alan sosyal bilimler enstitüsünün yanında fen bilimleri enstitüsünde 54, eğitim bilimleri enstitüsünde 47 çalışma yapılmıştır. Fen bilimleri enstitülerinde müzik alanında yapılan lisansüstü çalışmaların birçok üniversitede sosyal bilimler ve eğitim bilimine kaydırıldığı düşünüldüğünde, bu iki enstitüde yapılan lisansüstü çalışmaların sayısal olarak daha da artacağı düşünülmektedir.

Yapılan araştırmada en önemli maddelerden biri de Lisansüstü tezlerin konularına göre dağılımıdır. Piyano üzerine 16 farklı konuda lisansüstü çalışma yapılmıştır. Bu 16 konu içerisinde; besteciler üzerine, eser ve etüt inceleme, eğitim ve

öğretim konuları, en önemlileridir. Yapılan bu çalışmada, piyano üzerine yapılan 276 lisansüstü çalışmaya ulaşılmıştır. Ancak ülkemizde güzel sanatlar liseleri ve lisans düzeyinde müzik eğitimi veren bölümler de piyano eğitiminin önemini düşünülduğünde, piyano üzerine yapılan 276 lisansüstü çalışmanın yeterli olup olmadığı bir tartışma konusudur. Günümüz Türkiye’inde lisans ve lisansüstü müzik eğitiminin içerdiği derslerin kapsamı düşünüldüğünde, özellikle öğretim üyelerinin öğrencileri bu alanda (piyano) çalışmaya teşvik etmeleri son derece önemlidir.

Bir alanda özgün çalışmalar yapmak bilim adına çok önemlidir. Alana özgü yenilikler keşfetmek ve bunları uygulamaya geçirmek bilim yapmanın en önemli işlevidir. Her yönüyle, bugünü dünden farklı olan dünyada bilimsel araştırma alanları ve olanakları da giderek artmaktadır. Yeni özgün çalışmaların yanında, geçmişte yapılmış önemli çalışmaların bazılarının, günün şartlarına göre tekrardan yapılması, geçmişle geleceği karşılaştırmak adına büyük önem taşımaktadır. Örneğin; 20 yıl önce çalışılmış “Piyanonun Çocukluk Döneminde Kişilik Oluşturmaya Etkisi” başlıklı hayali bir tez düşünülür ve tekrar uygulanırsa, değişen dünya şartlarından dolayı birçok bulgu ve sonuç aynı çıkmayacaktır.

Son olarak; araştırmacılar lisansüstü çalışmalarda aynı konuları yapmaktan kaçınmamalıdır. Çünkü her araştırma yapıldığı günün, kişilerin, teknolojinin ve sosyal yapının özelliklerine göre farklı sonuçlar doğuracaktır.

KAYNAKÇA

- ATAMAN, Gencel, Ö. (2009). “Ülkemizde Flüt ve Flüt Eğitimi Alanlarında Yapılan Lisansüstü Tezler”, Cilt:17 No:1 Kastamonu Eğitim Dergisi 341-352.
- DEMİRBATIR, R.E.(2001). “Müzik Alanı Yüksek Lisans, Doktora, Sanatta Yeterlik Tez Bibliyografyası” Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 14, Sayı 1, Bursa.
- ORHAN Yıldırım, Ş. (2012). “Türkiye’de Viyolonsel Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlilik Tezleri”, Mayıs 2012 Cilt:20 No:2 Kastamonu Eğitim Dergisi 701-716.
- SAY, A. (2001). “Müziğin Kitabı” Müzik Ansiklopedisi” Yayınları, 1. Basım. Ankara
- SELANİK, C. (1996). “Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni” Doruk Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara
- TOPTAŞ, B. (2011). “Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Müzik Bölümü bünyesinde yer alan Müzikoloji ve Müzik Teknolojisi anabilim dalında okuyan, kız öğrencilerin genel ders başarıları ve bu dersler içerisinde piyano dersindeki başarı durumlarının değerlendirilmesi” İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi Özel Sayı/ Cilt/Vol.1 (2011), Malatya.
- TUFAN, S. (1997). “Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi” Yıl. 5 Sayı. 24, Nisan,1997

UÇAN, A. (1997). Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar- Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara

Yükseköğretim Kurulu Dokümantasyon Merkezi, <http://tez2.yok.gov.tr/>

YÖK. "Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği", (Resmi Gazete Tarihi: 01.07.1996 Resmi Gazete Sayısı: 22683), Erişim Tarihi 14.01.2013.